

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 232/2012-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti M. H., K., zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 151/2010 zo 17. januára 2012 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. H. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 151/2010 zo 17. januára 2012 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 151/2010 zo 17. januára 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

3. Krajský súd v Prešove j e p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia M. H. v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. T. Š., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2012 doručená sťažnosť M. H., K.(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 151/2010 zo 17. januára 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Otec sťažovateľa G. H. bol reštituentom. Boli mu vrátené pozemky (v k. ú. Majerovce), ktoré predal spoločnosti D. s. r. o. M. po tom, čo na ňu previedol, resp. postúpil pohľadávku z uvedeného titulu proti Slovenskému pozemkovému fondu Bratislava. Z kúpnej ceny firma nezaplatila 173.609,50 Sk.

Jedným z konateľov spoločnosti D. bol M. P. (druhý konateľ medzičasom zomrel). Táto spoločnosť mala veľa dlhov. Konatelia sa preto rozhodli vyhnúť sa ich splateniu tak, že všetok svoj majetok previedla na spoločnosť V. s. r. o. K.

Otec sťažovateľa sa svojho nároku voči D. domohol žalobou. Súd vo Vranove nad Topľou o nej rozhodol rozsudkom 6C 207/00. Vyššie uvedenou malverzáciou, ku ktorej bez

vedomia žalobcu došlo v priebehu sporu, sa spoločnosť D. s. r. o. stala insolventnou. Všetkého svojho majetku sa však zbavila aj spoločnosť V., ktorú mimochodom viedli príbuzní a známi konateľov D. Toto konanie bolo posúdené ako trestný čin podľa § 256 ods. 1 a 4 písm. b/ Tr. zákona. Dôležité okrem samotného odsúdenia žalovaného P. je najmä to, že týmto činom zabránil, resp. znemožnil vymáhanie pohľadávky od subjektu, ktorého zaväzoval rozsudok 6C 207/00 OS Vranov nad Topľou.

Majúc takto k dispozícii rozsudok proti D., postúpil otec sťažovateľa pohľadávku na spoločnosť H., zaoberajúcou sa vymáhaním. Postúpenie bolo odplatné. Táto spoločnosť teda začala konať s tým, že zákonnou podmienkou na ňou zvolený postup – odporovacia žaloba – bola existencia oboch kontrahentov, proti ktorým žaloba smerovala. Ešte v priebehu tohto konania (24C 953/2002 OS Košice I) zanikli ako D., tak V. a fakticky aj H. (i keď tento „figuruje“ možno dodnes v podnikovom registri). Keď vymáhateľ (H.) zistil, že pohľadávka vymožitelná nie je, dohodol sa so sťažovateľom písomne spôsobom, nevzbudzujúcim akékoľvek pochybnosti o zámere jednajúcich, že postúpenú pohľadávku „vracia“. To už však otec sťažovateľa nežil (zomrel v r. 2004), takže dohodu podpísal sťažovateľ.

Okresný súd vo Vranove nad Topľou v konaní č. 4C187/2009 rozsudkom z 30. 9. 2010 žalobu proti M. P. zamietol. Podstatným dôvodom mala byť „strata“ nároku v dôsledku postúpenia pohľadávky na iný subjekt.

Na odvolanie žalobcu (sťažovateľa) Krajský súd v Prešove v konaní č. 5Co 151/2010 rozsudkom zo 17. 1. 2012 napadnutý rozsudok potvrdil.

Krajský súd, osvojac si zdôvodnenie prvostupňového rozsudku pridal k nemu svoje stanovisko, vyjadrené v podstate týmito závermi:

a) G. H. nebol v rozsudku 2T 84/2004 Okresného súdu Vranov nad Topľou odkázaný so svojím nárokom na občianskoprávne konanie

b) predmetom dedenia po poručiteľovi G. H. pohľadávka z predmetného titulu nebola

c) sťažovateľ nemôže vyvodzovať právne následky z dodatku zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorým sa pohľadávka vrátila, pretože ju podpísal po smrti otca

Tieto závery vyústili do stanoviska o absencii aktívnej legitímácie na žalobu na strane sťažovateľa.

Všetky uvedené závery sú chybné. Sú v zásadnom rozpore s ľudskoprávnymi, ústavnými princípmi a rovnakým dielom v rozpore so zákonom...

Pokiaľ ide o bod a/, súd nechal do úvahy dôvod, pre ktorý otec sťažovateľa nebol v trestnom konaní proti P. odkázaný na adhézne konanie. Pritom dôvody trestného rozsudku (a napokon aj z celého prípadu je to zrejmé) o tom hovoria: o škode bolo už v osobitnom konaní rozhodnuté. Trestný súd nebol povinný pre potreby takéhoto výroku zisťovať, či zaviazaný z rozsudku 6C 207/00 je alebo nie je schopný škodu nahradiť alebo či vôbec ešte existuje. Dôležité z pohľadu § 135 ods. 1 O. s. p. však je, že žalovaný P. bol uznaný vinným za to, že právnenému predchodcovi žalobcu (sťažovateľa) spôsobil škodu. A tá dosiaľ uhradená nebola. Sťažovateľ, krytý vyššie vymenovanými normami, urobil všetko pre zachovanie svojho práva.

Pohľadávka (bod b,) nemohla byť predmetom dedenia, pretože ju v kritickom čase vlastnil H., ktorý ale nič nevyzomhol a teda nič oprávneným neuhradil. Neskôr, keď začala byť pravdepodobná zodpovednosť ex delikto, bolo nutné vyčkať na príslušný rozsudok v trestnom konaní. Následne sťažovateľ vrátenú pohľadávku ako jej potencionálny dedič začal vymáhať.

Omyl súdu v bode c/ uvedený spočíva v ignorovaní základného práva dedič, ktoré – ako je skôr uvedené, podľa § 460 OZ – nastáva smrťou poručiteľa a nie dátumom nejakého podpisu, ak tento podpis nota bene neznamená výslovné vzdanie sa práva...

Na rozdiel od Krajského súdu Prešov tvrdím, že všetko ohľadne postúpenia pohľadávky je irelevantné. Okrem toho, že bola platne „vrátená“ dedičovi, znela proti D. Rozsudok ako exekučný titul určil teda prípadného povinného celkom jednoznačne. Bolo preto vylúčené vymáhať prísudok od iného.

K uvedenému pristupuje porušenie povinnosti náležite odôvodniť rozhodnutie v intenciách príslušnej judikatúry (Ruiz Torija vs. Španielsko, 1994). Odvolací súd nezaujal žiadne stanovisko na odvolacie námietky, inak zhodné v podstate s dôvodmi tejto sťažnosti. Súd vlastne zbavil sťažovateľa vlastníctva „nelegálnym“ spôsobom.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým vysloví porušenie ním označených základných a iných práv rozsudkom krajského súdu, tento rozsudok zruší a prizná mu náhradu trov konania.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 232/2012-19 zo 16. mája 2012 ju prijal na ďalšie konanie.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom č. Spr. 10088/2012 z 12. júna 2012 vyjadril krajský súd, ktorý zopakoval podstatnú časť dôvodov svojho rozhodnutia napadnutým rozsudkom a sťažnosť sťažovateľa považoval za nedôvodnú.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní z 27. júna 2012 a krajský súd vo vyjadrení z 12. júna 2012 uviedli, že netrvajú na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu.

Podstata argumentácie sťažovateľa spočívala v namietaní arbitrárnosti skutkových a právnych záverov v napadnutom rozsudku krajského súdu a jeho nedostatočnom odôvodnení.

Ústavný súd sa z vyžiadaných spisov oboznámil s priebehom konania vedeného Okresným súdom Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 187/2009 s rozsudkom okresného súdu vydaným v tomto konaní 30. septembra 2010, ktorý bol na odvolanie sťažovateľa potvrdený namietaným rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd sa ďalej oboznámil aj s obsahom spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 24 C 953/2002, ktorý bol pripojený k spisu okresného súdu sp. zn. 4 C 187/2009, a s trestným spisom okresného súdu sp. zn. 2 T 84/2004, ktorý súvisí s namietaným rozsudkom krajského súdu, a sťažovateľom uplatnenými nárokmi.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať skutkové závery a právne názory všeobecného súdu vyjadrené v jeho rozhodnutiach. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd aj v posudzovanej veci rešpektuje svoj právny názor vyjadrený v doterajšej judikatúre, podľa ktorého jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov, a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08), ale posúdenie jeho ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti.

Základné právo vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje každému právo na prístup k súdu a právo na určitú kvalitu súdneho konania pred nezávislým a nestranným súdom, inak povedané, právo na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 233/04, IV. ÚS 95/07). Ústavný súd ale zároveň zdôrazňuje, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno interpretovať ako právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno automaticky považovať za porušenie základného práva.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal taký výklad dotknutej právnej normy, ktorý je v súlade s ústavou, čo je základným predpokladom na ústavne konformnú aplikáciu tejto právnej normy na zistený skutkový stav veci.

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy predpokladá, že účastníkovi súdneho alebo iného právom upraveného konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. m. m. II. ÚS 63/06). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Podľa právneho názoru ústavného súdu ústavne súladný výklad zákonov týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdov a iných orgánov verejnej moci Slovenskej republiky predstavuje neoddeliteľnú súčasť ich rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (I. ÚS 24/00, III. ÚS 119/03).

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, pričom pri interpretácii a aplikácii právnych predpisov vychádza zo zmyslu a účelu príslušnej právnej úpravy a dbá o to, aby prijaté riešenie bolo akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, I. ÚS 57/07, IV. ÚS 182/07).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí aj právo účastníka konania na odôvodnenie, ktorého rámec určuje § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Odôvodnenie rozhodnutí umožňuje účastníkom konania posúdiť, ako všeobecný súd v ich veci vyložil

a aplikoval príslušné procesné a hmotnoprávne predpisy a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o veci samej.

Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997, m. m. pozri tiež rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B).

Ústavný súd sa preto zaoberal otázkou, či vo vzťahu k namietanému rozsudku neexistujú dôvody zakladajúce záver o jeho ústavnej neakceptovateľnosti z hľadiska záruk, ktoré vo svojej judikatúre poskytujú základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Krajský súd rozhodoval ako odvolací súd v konaní o odvolaní sťažovateľa ako žalobcu proti zamietavému rozsudku okresného súdu z 30. septembra 2010 a napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu stotožniac sa s jeho skutkovými a právnymi závermi.

Predmet posudzovaného konania tak možno ustáliť z obsahu príslušných spisov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii. Krajský súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol:

„Žalobca sa domáha deliktuálnej zodpovednosti žalovaného na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 11. 2. 2009 č. k. 2T 84/2004-436, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7. 4. 2009... týmto rozsudkom boli obžalovaní Ing. Š. D. a M. P., ktorý je žalovaným vo veci uznaní vinnými, že spoločným konaním čo aj len čiastočne zmarili uspokojenie svojho veriteľa tým, že zvýhodnili iného veriteľa. Tým spáchali spolupáchatelstvom trestný čin zvýhodňovania veriteľa podľa § 9

ods. 2 k/, § 256a ods. 1, 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005. Okrem iného ako konatelia spoločnosti D. M., s. r. o. potom ako spoločnosť na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 25. 08. 1998 prevzala pohľadávku G. H. voči dlžníkovi Slovenskému pozemkovému fondu odplatne sumu 437.219,- Sk, z ktorej zostala nezaplatená suma 173.609,50 Sk, následne kúpnu zmluvou zo dňa 20. 11. 1999 nehnuteľnosti vo vlastníctve spoločnosti v hodnote 7.851.993,- Sk zapísané na LV č. 502 k. ú. Majerovce odpredali spoločnosti V. a kúpnu zmluvou aj hnuťel'né veci, čím takto zmarili uspokojenie svojho veriteľa G. H. spôsobením škody vo výške 173.609,50 Sk.

Z vyššie uvedeného rozsudku zároveň vyplýva, že podľa § 229 ods. 1 Trestného poriadku, súd poškodených Rol'nicke obchodné družstvo S., Rol'nicke obchodné družstvo D., Rol'nicke obchodné družstvo R., Podielnické obchodné družstvo T., Rol'nicke obchodné družstvo V., Poľnohospodárske družstvo M., Poľnohospodárske družstvo S. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianskoprávne konanie.

Teda právny predchodca žalobcu G. H. so svojim nárokom na občianskoprávne konanie odkázaný nebol.

Odhladnuc od tejto skutočnosti z rozsudku jednoznačne vyplýva deliktuálna zodpovednosť M. P. vo vzťahu k G. H..“

Ústavný súd z pripojeného trestného spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 84/2004 zistil, že predmetné trestné konanie sa začalo na okresnom súde 12. júla 2004 doručením obžaloby, teda v čase, keď už právny predchodca sťažovateľa G. H. nežil. V trestnom konaní si nárok na náhradu škody v príčinnej súvislosti s konaním obžalovaných riadne uplatnil sťažovateľ (M. H., syn G. H.) a trestný súd s ním ako poškodeným riadne konal, avšak v trestnom rozsudku nebol odkázaný so svojím nárokom na občianskoprávne konanie, a to bez akéhokoľvek zdôvodnenia. Preto je nutné vytknúť nepresnosť v skutkových zisteniach krajského súdu týkajúcich sa toho, kto si v trestnom konaní uplatňoval nárok na náhradu škody. Uvedená nepresnosť, ako aj skutočnosť, že okresný súd v trestnom konaní nijak nerozhodol o sťažovateľom uplatnenom nároku, nič nemení na správnosti záveru krajského súdu, ktorý je určujúci v danej veci, že z právoplatného trestného rozsudku „jednoznačne vyplýva deliktuálna zodpovednosť M. P. (žalovaného v posudzovanom konaní, pozn.) vo vzťahu k G. H.“.

Inak povedané, v príčinnej súvislosti s trestnoprávnym konaním M. P. (ku ktorému došlo v rokoch 1998 a 1999) bola G. H., zomrelému 6. februára 2004, spôsobená škoda v sume 173 609,50 Sk, teda G. H. ešte počas jeho života vznikol nárok na náhradu škody v uvedenej sume.

V posudzovanom konaní si sťažovateľ ako syn a dedič G. H. priamo ako žalobca uplatnil voči M. P. pohľadávku v sume 173 609,50 Sk, ktorá nesporne patrila jeho otcovi G. H. ku dňu jeho smrti, pričom krajský súd zhodne s okresným súdom zamietli jeho žalobu z dôvodu nedostatku jeho aktívnej legitímácie z dôvodu, že v dedičskom konaní po zomrelom G. H. táto pohľadávka nebola predmetom dedenia.

Krajský súd zhrnul svoje dôvody totožne, ako sú uvedené aj v napadnutom rozsudku. Vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol, že z právoplatného trestného rozsudku *„jednoznačne vyplýva deliktuálna zodpovednosť M. P. vo vzťahu k G. H.*

Inak je to však so žalobcom M. H. Tento v zmysle osvedčenia o dedičstve tak, ako bolo citované skôr, bol dedičom po svojom právnom predchodcovi G. H. spolu so Š. H., vnukom poručiteľa. Predmetom dedenia boli podielové listy poručiteľa. Predmetom dedenia nebola pohľadávka tak, ako bola uplatnená žalobcom v konaní na náhradu škody voči žalovanému.

Súd prvého stupňa správne posúdil, že pokiaľ ide o trestný rozsudok, je viazaný rozhodnutím v trestnej veci o tom, kto a aký trestný čin spáchal. Nie je však viazaný čo do výšky škody, ani posúdenia aktívnej vecnej legitímácie účastníka v občianskoprávnom konaní. Vykonaným dokazovaním skutočne nebolo preukázané, že žalobca je nositeľom ním tvrdeného hmotného práva. Žalobca teda nemá aktívnu legitímáciu v spore, preto bol na mieste žalobu zamietnuť...“.

Ústavný súd konštatuje, že záver krajského súdu o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa na základe takto vymedzených dôvodov v posudzovanom konaní nie je možné hodnotiť ako ústavne konformný. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd sa náležite

nevysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami danej veci a s univerzálnym nástupníctvom dedičov do práv a povinností poručiteľa ku dňu jeho smrti.

Pokiaľ krajský súd na podporu svojho záveru o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa uvádza aj ďalšiu argumentáciu poukazujúcu na to, že veriteľ G. H. disponoval svojou pohľadávkou voči spoločnosti D., s. r. o. (zmarenie uspokojenia ktorej zo strany žalovaného ako konateľa tejto spoločnosti bolo právoplatne ustálené v trestnom konaní), tieto závery sa taktiež vyznačujú ústavnou nekonformnosťou.

V tejto časti argumentácie krajský súd zhodne ako v napadnutom rozsudku aj vo svojom vyjadrení k sťažnosti uvádza: „... písomnou zmluvou o postúpení pohľadávky číslo 210/2002 zo dňa 01. 10. 2002 uzatvorenou medzi G. H., bytom H., otcom žalobcu ako postupcom na strane jednej a spoločnosťou H. ako postupníkom na strane druhej bola spoločnosti H., spol. s r. o. postúpená pohľadávka voči spoločnosti D. s. r. o., ktorú otec žalobcu nadobudol na základe zmluvy zo dňa 25. 08. 1998.

Žalobcovi sa ani v odvolacom konaní nepodarilo preukázať, že by predmetná pohľadávka bola spätne postúpená na právneho predchodcu žalobcu a už vôbec nie na žalobcu. Dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky č. 0210/2002 zo dňa 1. 10. 2002, ktorý mal byť podpísaný dňa 12. 9. 2005 a podpísal ho za postupcu M. H. nemá vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky žiadne právne účinky. Za postupcu ho podpísal žalobca M. H. dňa 12. 9. 2005, teda viac ako rok a pol po tom, čo G. H. zomrel (6. 2. 2004)...“

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd nediferencoval dôsledne medzi pohľadávkou G. H. ako veriteľa voči spoločnosti D., s. r. o., z titulu zmluvných nárokov a pohľadávkou G. H. ako veriteľa voči M. P. (konateľovi spoločnosti D., s. r. o.) z titulu deliktuálnej zodpovednosti.

Krajský súd, ako to sám správne potvrdil, bol viazaný záverom právoplatného trestného rozsudku o deliktuálnej zodpovednosti M. P. (konateľa spoločnosti D., s. r. o.) voči G. H. z dôvodu zmarenia uspokojenia jeho pohľadávky voči spoločnosti D., s. r. o., z titulu zmluvných nárokov. Vzhľadom na uvedené je posudzovanie akéhokoľvek

disponovania veriteľa s pohľadávkou zo zmluvného vzťahu (ktorej uspokojenie bolo trestnoprávnym konaním zmarené) pri posudzovaní nárokov z deliktuálnej zodpovednosti právne bezvýznamné.

V skutkových okolnostiach danej veci ústavný súd považuje samotný právny názor krajského súdu, podľa ktorého potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľa, za ústavne nekonformný a dostatočne neodôvodnený argumentáciou krajského súdu obsiahnutou v napadnutom rozsudku.

Ústavný súd na základe uvedeného uzatvára, že rozsudok krajského súdu je rozhodnutím, ktoré nie je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto rozhodol, že namietaným rozsudkom bolo porušené sťažovateľovo základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Namietaný rozsudok krajského súdu sa nepochybne dotýka aj vlastníckeho práva sťažovateľa v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Napriek tomu ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej

činnosti štandardne uplatňuje zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, ktorým sa zároveň vráti vec na opätovné prerokovanie príslušného orgánu verejnej moci (v danom prípade krajskému súdu), sa vytvára priestor na zabezpečenie dôslednej ochrany týchto práv v rámci sústavy všeobecných, t. j. aj k náprave pochybení, na ktoré ústavný súd poukázal v tomto náleze.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (podobne § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie [podobne § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

Ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zmysle § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde v tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ v sťažnosti nežiadal priznať finančné zadost'učinenie, preto ústavný súd viazaný sťažnosťou o priznaní finančného zadost'učinenia nerozhodoval.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania krajským súdom.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 (prevzatie a príprava zastupovania, sťažnosť). Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 1/6 z výpočtového základu, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 127,16 € a 7,63 € režijný paušál, teda spolu za dva úkony 269,58 €.

Trovy konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012